

Administrativ service
Helén Norling
helen.norling@leksand.se

Mötesanteckningar från kommunala pensionsrådet 17 september 2019

Närvarande:

Förtroendevalda
Kenneth Dahlström (C) ordförande
Per Wiman (KD)
Ordinarie
Catharina Stenberg SPF
Ingegerd Angman SPF
Marita Vidin, PRO
Stig Heineman PRO
Bertil Andersson, PRO
Ritva Rosén PRO
Anne-Marie Andersson, SKPF
Ersättare
Ingrid Fyhr SKPF
Lena Lisskar PRO
Tjänstemän
Ulrika Gärdback, sektorschef vård och omsorg
Katarina Leander, anhörigstöd
Helén Norling, sekreterare

1. Föregående mötesanteckningar

Föregående mötesanteckningar från stormötet 2019-05-14 lades till handlingarna.

2. Verksamheten informerar

Tryggad hemgång

2016 infördes tryggad hemgång som innebär att man i samband med hemgång från lasarettet under en period stärker upp med personal i det egna hemmet, för att göra övergången från lasarettet till hemmet så trygg och bra som möjligt.

Sedan införandet har det varit totalt cirka 30 personer som omfattats av insatsen och den siffran har legat stabil över tid. Tendensen är nu att den siffran sjunker då det är flertal patienter som är svårare sjuka och istället behöver vistas på korttidsavdelning på Limsjögården. Detta har bland annat lett till överbeläggning. Med anledning av det ökade behovet av insatser på korttidsboende har beslut tagits om att lägga ner tryggad hemgång för att istället kunna använda resurserna på annat sätt.

Personal

Det är ett stort problem att det inte är tillräckligt många som vill utbilda sig för att arbeta inom vård och omsorg. Det råder brist på vikarier och de som inte är utbildade har inte heller möjlighet att få någon fast tjänst. Bristen på vikarier leder i sin tur till att ordinarie personal får arbeta extra, vilket ger sjukskrivningar som följd.

För att komma tillrätta med problemet och få fler att utbilda sig, kommer vuxenutbildningen att starta upp en vårdbiträdesutbildning. Med en utbildning som vårdbiträde har man sedan möjlighet att få en fast anställning. Förhoppningen är även att vårdbiträdena senare även ska läsa vidare till undersköterska.

Det ska även finnas möjlighet att validera sig till undersköterska. Detta är möjligt för de som arbetat länge och som är utan utbildning. Man validerar då upp sig till undersköterska genom den erfarenhet man har och behöver då bara läsa några enstaka kurser. Undersköterskeutbildningen är annars 1,5 år. Det finns tio platser till förfogande för validering.

Leksands ligger i framkant när det gäller ovanstående i jämförelse med andra kommuner.

Det är dock oroande att det bland den yngre generationen går en trend i att de inte är intresserade att ta längre eller fasta anställningar – man vill arbeta när det passar. Man ser även en trend att tillsvidareanställda säger upp sig och bara arbetar på timmar.

3. Anhörigstöd informerar

Högläsning på de särskilda boendena

Högläsning finns nu på alla våra särskilda boenden förutom Edshult. Katarina Leander tar tacksamt emot intresseanmälningar för att bli högläsare. Trots god annonsering är det få som anmält sitt intresse.

Psykiatrins dag

En gång per år ordnas någon aktivitet för att uppmärksamma psykiatrins dag.

I år kommer en teaterföreställning att hållas på Sveasalen för att uppmärksamma anhöriggruppen - syskon till personer med psykisk ohälsa eller funktionsvariation. Föreställningen är idag tisdag den 17 september kl 18.30. Efter föreställningen kommer en dialog föras med publiken. I samband med föreställningen finns även representanter från kommunen, öppenvårdspsykiatri, primärvården och svenska kyrkan på plats för att berätta om sitt stöd.

Om intressen finns kommer även en anhöriggrupp att starta upp i samverkan med diakon Sofia Lilja.

Siljan News har även uppmärksammat föreställningen och anhöriggruppen i en artikel.

Anhöriggrupper

Anhöriggrupper träffas regelbundet. Ibland har man olika teman där olika professioner bjuds in. I gruppen anhöriga som vårdar närstående i hemmet har man den här veckan bjudit in arbetsterapeut och sjukgymnast för att prata om fallprevention och där man kommer att få tips om hur man kan förebygga fall och olyckor i det egna hemmet.

Katarina skickar med tips till pensionärsorganisationerna att bjuda in arbetsterapeut och sjukgymnast även till något av sina möten.

Gruppen anhöriga som vårdar närstående i det egna hemmet håller till på Noretgården men det finns även en anhöriggrupp i Insjön som hålls i Prästgården. Till Insjöns anhöriggrupp ska man även bjuda in sjukgymnast och arbetsterapeut för information om fallprevention. Siljansnäs anhöriggrupp är just nu vilande, men tanken är att försöka starta upp den på nytt.

Den 15 oktober kommer anhörigstöd i samverkan med öppenvård Haga och alkohol- och drogrådgivare att informera om vilket stöd och hjälp man kan få om man har alkohol- och drogproblem och vilket stöd man kan få som anhörig. Annons kommer att komma i Magasinet.

Information om anhörigstöd för pensionärsorganisationerna

Katarina Leander har varit ute och informerat om anhörigstöd i de pensionärsorganisationerna. Finns behov av att Katarina kommer och informerar på nytt, är det bara att höra av sig.

11-kaffet på Brandmannen

11-kaffet på brandmannen anordnas för den här terminen till och med vecka 50.

Frågor från pensionärsorganisationerna

Anslagstavlor på torget – vad har hänt med dem?

Svar: Frågan skickas vidare till stadsarkitekt Anna Ograhn.

Anna Ograhn svarar att den anslagstavla som sitter på Torget mitt emot Blomsterflärd är en ”analog” anslagstavla. Det är vit cellplast som man ska kunna sätta upp anslag på. Sen har finns det ett låst skyltskåp bredvid Wanpen mot Lundells som man ska sätta upp en karta över Noret på.

Ett övergångsställe Villagatan – Hantverkargatan nedanför Hemköp, skulle underlätta för gångtrafikanterna till och från järnvägen.

Svar: Synpunkten skickas vidare till trafikingenjör Lars Lindblom.

Björkbacken kommer inom kort att införa den nya matordningen. Vilket äldreboende kommer sen på tur?

Svar: Den nya måltidsordningen har varit igång på Björkbacken sedan drygt två veckor tillbaka. I samband med införandet har man bland annat byggt om lokalerna, bl a den stora samlingssalen. Köket är även renoverat. Tanken är att de som har möjlighet att själv ta sig till samlingssalen ska äta där och de som behöver extra hjälp ska äta i anslutning till köket på avdelningen. Man har även renoverat den lokal som vävföreningen tidigare hyrde och den kommer att kunna nyttjas som samlingssal istället.

I införandet har även ingått utbildning av medarbetarna i bl a näringslära, servering, hur man dukar och andra tips för att det ska bli så trevligt som möjligt runt måltiden.

Nästa på tur att införa den nya måltidsordningen är Tibble. Detta blir när byggnationen är klar.

Lättöl till helgmiddagarna är en fråga som är viktig för de boende. Måste det innebära en extra kostnad?

Svar: En lättöl till helgmiddagar behöver inte innebära någon extra kostnad. På vissa boenden erbjuds det och vissa inte. En del erbjuds lättöl även på vardagar och andra inte.

Om maten inte är bra, t ex köttet segt så att alla inte kan äta det, borde en meny B kunna erbjudas?

Svar: På grund av riktlinjer för livsmedelshygien är det inte möjligt att exempelvis värma på köpta köttbullar till någon boende som önskar

annan mat. I brukarundersökningar visar det sig att de boende överlag är nöjda med maten och det har även inkommit färre synpunkter och klagomål. Det förs en ständig dialog med kosten när det gäller maten och hur den kan anpassas ännu mer för de äldre.

Det skulle vara trevligt om matsedeln på de olika vård- och omsorgsboende gick att läsa på kommunens hemsida

Svar: Frågan är aktuell och är lyft sedan tidigare. Det förs en dialog med kosten för att hitta en lösning för att kunna presentera matsedeln digitalt.

Eftersom det är samma matsedel för skolbarnen som för de äldre, så ges tips om att det finns möjlighet att ladda ner en skolmatsapp, i vilken man kan ta del av matsedeln.

Klagomål har kommit på hur trädgården runt Björkbacken sköts. Det är viktigt att det ser trevligt ut på utsidan av deras boende

Svar: En bra utemiljö är mycket viktig för de boende. När det gäller gräsklippningen är det Leksandsbostäder som sköter detta och anledningen till att klippningen uteblev i somras är oklar. Uteplatsen vid gamla matsalen är inte heller optimal. Det förs en dialog med Leksandsbostäder som är hyresvärd, om vem som ska stå för kostnaden för renovering. Utemiljön har även blivit påverkad av att man grävt avlopp på innergården

Sektorn har sedan tidigare ett uppdrag att se över utemiljön vid samtliga särskilda boenden och tar till sig synpunkterna.

Hur kommer de 62 förslagspunkterna för kommunens besparingar att påverka pensionärerna?

Svar: I alliansens förslag till budget 2020-2022 bygger på att det basverksamheterna som är fokus och som ska prioriteras.

De besparingsförslag som direkt berör de äldre är matdistributionen inom hemtjänsten. Idag är det cirka 60 personer som beställer matlådor. En anledning till varför tjänsten föreslås tas bort är att det idag finns ett helt annat utbud av bra färdigmat i mataffärerna. Det finns även privata aktörer på marknaden. Finns behov av att få hjälp med inköp av mat beviljas man insats i form handling som ett biståndsbeslut. De flesta som har den insatsen idag har även matdistribution. Vidare så är det mycket administration kring matdistributionen i förhållande till antalet som använder tjänsten, bl a går det åt två underskötersketjänster i veckan till detta.

I övrigt kan besparingsförslagen märkas för pensionärer när det gäller minskat kulturbidrag och minskat bidrag till studieförbund. Bidragen

föreslås sänkas, men här finns möjlighet för bl a studieförbunden att börja ta ut avgift för deltagande i studiecirkel för att täcka kostnaderna. Det finns även möjlighet att få statsbidrag.

Fråga lyfts hur det blir med 11-kaffet på Brandmannen framöver. Den frågan är inte alls berörd i nuläget. Det som rör brandmannen är att fritidsgården som finns lokaliserad där ska läggas ner. Eventuellt kommer vuxenutbildningen att flytta till brandmannens lokaler. Detta kan göras först efter att förskolan Myran är färdig, då det idag är förskoleverksamhet i baracker i anslutning till brandmannen.

Det lyfts även att SPF idag nyttjar vuxenutbildningens nuvarande lokaler.

De ideella krafterna har en viktig roll i att frivilligverksamheten och väntjänsten ska fortsätta att fungera och det skulle behövas fler yngre pensionärer som aktiva inom detta. Många av dem som idag är engagerade är äldre pensionärer.

Hur kommer det sig att budgeten har överskridits i så hög grad?

Några av skälen till att budgeten överskridits är att det varit svårt att anpassa sig till rätt kostnadsnivå utifrån den storlek på ersättning man fått från staten för ensamkommande flyktingbarn. Denna ersättning sänktes drastiskt. I samband med detta så behövdes även ersättningen till de konsulentstötta familjehemmet sänkas, vilket alla familjehem inte accepterade. Idag är ersättningen för familjehemmen i rätt nivå. Ett annat skäl är att friskoletableringen tagit 10 % av kommunens elever. De elever som valt friskola har varit utspridda på olika skolor och klasser och de har varit svårt att anpassa verksamheten på rätt sätt efter detta.

De höga sjuktalen är en annan orsak och där svårigheten att rekrytera vikarier, såväl inom skola och förskola som vård och omsorg, gör det inte lättare att komma tillrätta med sjuktalet

Det kan dock konstateras att Leksands kommun inte är ensamma om att behöva minska sina kostnader. Flertal kommuner i landet sitter i samma situation.

Alliansens och övriga partiers förslag till budget 2020-2022 kommer att tas upp på kommunstyrelsen den 24 september med slutligt beslut i kommunfullmäktige den 14 oktober.

SIP (Samordnad Individuell Plan) och de anhörigas deltagande

Svar: Anhöriga får vara med vid SIP-möten om den som är berörd av SIPén själv vill det. Vid demenssjukdom är det viktigt att ta hänsyn till den enskilde och där får man lita på professionen. Här kan det vara olika från fall till fall.

Det pågående planeringen av ny- och ombyggnationen av Tibble vård- och omsorgsboende

Svar: Planeringen fortgår men det kan konstateras att allt tar sin tid. Processledare Nina Lehtonen och Leksandsbostäder ser just nu över ser över lokalyta, kostnader och budget. Man har bland annat tänkt om när det gäller de allmänna utrymmena. Storleken på rummen, om 30 kvadratmeter blir dock oförändrad. Som uppvärmning föreslås solpanel och kylpaket i ventilationen

Nästa steg är att ärendet ska upp i jävsnämnden för att bygglov ska beviljas.

När det gäller placeringen av entrén så har man tänkt om. Tidigare var det tänkt att den skulle byggas på den nya delen ner mot Limsjön, men den kommer istället att placeras på baksidan med parkering mot gamla hästgården. Det blir en bättre helhet i huset med innergård och lastkaj. I och med ändrad placering av entrén blir det även än lägre bygghöjd på huset.

Minnesanteckningarna från KPR-mötena på kommunens hemsida

Svar: Anteckningar från och med 2018 och framåt finns att ta del av på kommunens hemsida under Kommun och Politik – Kommunens organisation – Rådgivande organ. Det går även att använda sökverktyget för att hitta rätt.

Anteckningar från stormötena har inte tidigare lagts ut på hemsidan men likt anteckningarna från KPR-mötena kommer de även att finnas tillgängliga där. Anteckningarna från senaste mötet i maj finns utlagt.

Bussen från Leksand till Mora lasarett innebär idag att de resande måste byta buss både i Rättvik och i Mora för att komma till lasarettet. Skulle det gå att få bussen från Rättvik att åka upp till lasarettet först innan den åker in i Mora?

Svar: Önskemålet kommer att skickas vidare till kollektivtrafiknämnden i Regionen

Habiliteringsersättningen i Leksands kommun?

Svar: 2018 införde kommunen habiliteringsersättning. Ersättningen betalas ut till personer med funktionsnedsättning som deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Ersättningen är 25 kronor per dag.

Under 2019 införde Socialstyrelsen möjligheten för kommuner att rekvirera statsbidrag för habiliteringsersättning som skulle användas till att införa habiliteringsersättning eller höja låg ersättningsnivån. Statsbidraget fick även användas till att bibehålla en nivå på dagpenningen som tidigare höjts med hjälp av statsbidraget. Det var otydligt om Leksands kommun var berättigade att rekvirera medel och i kontakterna med Socialstyrelsen gjorde handläggare på Socialstyrelsen olika tolkningar av anvisningarna och när Leksand väl sökte var medlen slut.

Socialstyrelsen har tagit till sig kritiken om inför nästa års rekvirering kommer de att vara tydligare i sina instruktioner

Hur går man tillväga om någon med hemtjänstinsats från privat vårdgivare behöver akut hjälp?

Svar: Oberoende om personen har hemtjänstinsats från privat vårdgivare eller kommunen, så är det alltid 112 man ska larma för att få hjälp.

4. Övriga frågor

Punkter till nästa möte

- Sammanträdesordning 2020

Ordförande tackar för visat intresse och avslutar mötet

Nästa möte är den 26 november i Plenisalén, kommunhuset kl 9.00-12.00.